

ПРЕСРЕЛІЗ

Медичні команди «Діємо для здоров'я»: як мобільна медицина підтримує здоров'я українців під час війни

29 вересня, м. Київ. Упродовж червня-вересня 2022 року понад 6 тисяч місцевих мешканців і внутрішньо переміщених осіб (ВПО) з Дніпропетровської, Полтавської, Львівської, Рівненської областей отримали медичну та психологічну допомогу від мобільних медичних команд україно-швейцарського проєкту «Діємо для здоров'я», котрий реалізується за фінансової підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва.

29 вересня в Українському кризовому медіацентрі відбулася пресконференція «Мобільна медична допомога як відповідь на виклики війни. Досвід роботи мобільних медичних команд «Діємо для здоров'я». У рамках заходу команда проєкту поділилася результатами роботи мобільних медичних команд і разом із представниками МОЗ України та департаментів охорони здоров'я Дніпропетровської, Полтавської, Львівської, Рівненської областей обговорила необхідність запровадження досвіду й інструментів мобільної медичної допомоги на рівні держави та регіонів.

Потреба в такій допомозі виникла з початком повномасштабної війни, коли пацієнти залишилися без доступу до життєво необхідних ліків та медичної допомоги. Дослідження, яке у квітні провів проєкт «Діємо для здоров'я» серед людей з неінфекційними захворюваннями (НІЗ) у 5 областях України, свідчило, що серед тих, хто приймає ліки від хронічних захворювань, лише 39% змогли купити або отримати всі потрібні медикаменти. 73% опитаних зазначали про погіршення стану свого психічного здоров'я порівняно з довоєнним періодом.

Мобільні команди «Діємо для здоров'я» допомагали вчасно виявляти, безперервно та якісно лікувати уразливі групи населення, серед яких маломобільні люди і внутрішньо переміщені особи з НІЗ (серцево-судинні, легеневі й онкологічні захворювання, а також цукровий діабет).

«На жаль, маємо констатувати факт, що через запізнє звертання пацієнтів по медичну допомогу ми не можемо вчасно діагностувати НІЗ на ранніх етапах розвитку. І пацієнти потрапляють до лікарень вже тоді, коли сталася фатальна подія, наприклад інфаркт або інсульт. Під час війни люди тим паче не звертаються задля профілактичного огляду, а терплять до останнього, тому важливим завданням лікарів є не лише лікування, а й інформування про способи профілактики неінфекційних захворювань», – відзначила **Олександра Машкевич, керівниця директорату медичних послуг МОЗ України.**

Перші результати проєкту показали гостру потребу людей з НІЗ у медичній допомозі, зокрема в діагностичних процедурах.

«За останніми даними, 40% пацієнтів, яким ми надали медичну допомогу, мали артеріальну гіпертензію, 38% – серцево-судинні захворювання, а 12% – цукровий діабет 2 типу. 75% людей, які приходили до лікарів, – жінки, >70% – це люди віком від 50 років. Для збору цих даних команда проєкту розробила спеціальний застосунок, який працює навіть без доступу до Інтернету, що спрощує внесення даних та відстежування інформації щодо роботи мобільних команд. Це дуже зручна, проста, але ефективна технологія, яку можуть використовувати мобільні команди інших організацій, і ми вже маємо запити від інших проєктів щодо поширення цього інструменту», – зазначає **Владислав Збанацький, координатор з роботи з первинною ланкою медичної допомоги україно-швейцарського проєкту «Діємо для здоров'я».**

За словами Олександри Машкевич, через повномасштабну війну видатки на Програму медичних гарантій у 2023 році зменшаться майже на 13-15 млрд грн. У зв'язку з цим підтримка міжнародних партнерів, зокрема україно-швейцарського проєкту «Діємо для здоров'я», зараз надзвичайно важлива.

«Наразі гостро стоїть питання забезпечення медичною допомогою людей на деокупованих та прифронтових територіях. Чимало медичних закладів частково або повністю зруйновано, більшість медичного персоналу звідти виїхала. Крім того, навантаження на первинну ланку зросло внаслідок вимушено переміщених осіб, а також браку медиків на місцях. Держава буде вдячна тим проєктам та органам місцевої влади, які допоможуть сформувати і запустити мультидисциплінарні команди на місцях», – додає **Олександра Машкевич.**

«У Рівненській області є чимало сіл, які віддалені від основних центрів надання медичних послуг. Люди просто не можуть доїхати до найближчих аптек чи лікарень через відсутність транспорту. Завдяки роботі мобільних команд ми змогли оцінити реальний маршрут і потреби пацієнтів та зараз активно працюємо над тим, щоб забезпечити послугами медичної допомоги кожного», – зауважує **Олена Гандзюк, заступниця директора департаменту цивільного захисту та охорони здоров'я Рівненської обласної державної адміністрації.**

Такого успіху не вдалося б досягти без співпраці з регіональними департаментами охорони здоров'я, які визначали потреби конкретної громади і скеровували туди мобільні медичні команди.

Загалом мобільні медичні команди «Діємо для здоров'я» працювали у 4 цільових областях проєкту: Дніпропетровській, Полтавській, Львівській, Рівненській.

До складу команди входять сімейний лікар, медсестра та психолог. Вони комплексно надають основний спектр послуг первинної медико-санітарної допомоги, а саме:

- ✓ проведення діагностики (ЕКГ, тестування рівня глюкози та холестерину в крові, вимірювання тиску);
- ✓ консультування і призначення потрібного лікування;
- ✓ безоплатне надання лікарських препаратів на тривалий період;
- ✓ перенаправлення до вузьких спеціалістів;
- ✓ надання психологічної допомоги.

Мета проєкту:

покращення доступу населення до послуг первинної медико санітарної допомоги з фокусом на НІЗ шляхом:

♦ організації роботи в громадах виїзної мобільної команди медиків

♦ безоплатного доступу пацієнтів до медикаментів для лікування поширених НІЗ

Основні результати роботи Мобільних команд за період з 24.06.2022 по 28.09.2022

Загальна кількість наданих послуг – 7959, з них:

- ♦ ВПО – 914
- ♦ на дому (маломобільним групам населення) – 337

Кількість унікальних отримувачів послуг – 6222

Кількість послуг у сфері психічного здоров'я – 2523, в тому числі:

- ♦ індивідуальних – 2391
- ♦ групових – 116
- ♦ сімейних – 17

Діагностичні послуги:

- ♦ ЕКГ – 5410
- ♦ дослідження для визначення вмісту глюкози – 4922
- ♦ дослідження для визначення вмісту холестерину – 4151

Профіль основних виявлених захворювань

Артеріальна гіпертензія	3590	57%
Серцево-судинні захворювання	2802	45%
Цукровий діабет 2 типу	870	14%
Інші неінфекційні захворювання	935	15%
Захворювання опорно-рухового апарату	662	11%
Захворювання легень	291	5%

Війна продемонструвала, наскільки послуги першої психологічної допомоги стали затребуваними. За словами Олександри Машкевич, зараз триває робота над інтеграцією послуг психологічної допомоги на рівні первинної ланки.

Про україно-швейцарський проєкт «Діємо для здоров'я»

Україно-швейцарський проєкт «Діємо для здоров'я» («Скорочення поширеності факторів ризику неінфекційних захворювань в Україні») має на меті зменшити тягар хвороб та запобігти передчасній смертності від НІЗ; реалізується за підтримки Швейцарії, що надається через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва (SDC). Проєкт запроваджується на національному, регіональному (у Львівській, Дніпропетровській, Полтавській, Рівненській, Херсонській областях) та територіальному рівнях (робота з громадами). Більше інформації про проєкт можна знайти на сайті та на Фейсбук-сторінці.